

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕
(ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕)

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ณ สถานีสูบน้ำบ้านโคกภูแว ตำบลพร่อนและสถานีสูบน้ำต่อหลัง ตำบลไพรวัน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ ๙ และ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ สรุปความได้ว่างานที่จะต้องดำเนินการมีอยู่ ๒ ส่วน คือ

งานด้านชลประทาน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการแก้ปัญหา ทั้งนี้ ควรมีการพิจารณาวางโครงการและก่อสร้างประตูระบายน้ำในแม่น้ำปากพนัง ณ จุดห่างจากอำเภอปากพนังไปทางทิศใต้ประมาณ ๓-๕ กิโลเมตร อย่างเร่งด่วนเพื่อป้องกันน้ำเค็มบุกรุกและเก็บกักน้ำดิบสำหรับใช้ผลิตประปาของอำเภอปากพนัง พร้อมทั้งก่อสร้างระบบระบายน้ำออกจากพื้นที่น้ำท่วมลงทะเลให้เร็วที่สุด

งานด้านกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อช่วยเหลือราษฎรในการประกอบอาชีพและพัฒนาความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ควรให้เจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งฝ่ายทหารช่วยกันพัฒนาให้เกิดผลควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ

พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังตั้งอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีแหล่งต้นน้ำ คือ ทิวเขานครศรีธรรมราชเกือบขนานกับชายฝั่งทะเลโดยมีลักษณะภูมิประเทศ ๓ แบบคือ ตอนบนของลุ่มน้ำเป็นที่ลาดชันมากตอนกลางเป็นที่ลุ่มต่ำท้องกระทะมีสภาพเป็นป่าพรุกว้างใหญ่ ตอนล่างเป็นที่ราบลุ่มต่ำสู่ชายฝั่งมีแม่น้ำปากพนังเป็นแม่น้ำสายหลักยาวประมาณ ๑๕๖ กิโลเมตร ไหลผ่านกลางพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ ๑๐ อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ อำเภอปากพนัง อำเภอชะอวด อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอพระพรหม อำเภอเมือง และอำเภอลานสกา ๒ อำเภอของจังหวัดพัทลุง ได้แก่ อำเภอควนขนุน และอำเภอป่าพะยอม ๑ อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอระโนด รวม ๗๖ ตำบล ๕๕๙ หมู่บ้าน ประชากร ๕๔๔,๙๑๘ คน พื้นที่ประมาณ ๓,๑๐๐ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๑,๙๓๗,๕๐๐ ไร่ ในจำนวนนี้มีพื้นที่นามากกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ไร่

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ภาคเกษตรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้เริ่มดำเนินการไปพร้อมกับการก่อสร้างระบบชลประทานมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืนปรับระบบการผลิตทางการเกษตรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความต้องการของตลาด และมีการกระจายการผลิตในระดับไร่นามากยิ่งขึ้น อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าธรรมชาติที่เหลือ และป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกพิษจากกิจกรรมทางการเกษตร พร้อมทั้งส่งเสริมสร้างความเข้าใจความร่วมมือของราษฎร องค์กรประชาชน และองค์กรอิสระ ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมายังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำขาดการบูรณาการ และความร่วมมือจากภาควิชาการ โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ผู้นำชุมชน ภาคประชาชน พร้อมทั้งขาดความชัดเจนในการสร้างเครื่องมือการทำงาน และกลไกความร่วมมือในการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ภาคเกษตร ดังนั้นเพื่อให้เกิดการบูรณาการ กลไกความร่วมมือ เครือข่าย และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ภาคเกษตรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งสามารถขยายผลสำเร็จของการดำเนินงานการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ภาคเกษตรไปสู่พื้นที่อื่นๆ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๓.๑.๑ เพื่อเก็บกักน้ำจืดไว้ใช้ในลำน้ำปากพนังและลำน้ำสาขา รวมทั้งป้องกันการรุกรานของน้ำเค็มเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรม
- ๓.๑.๒ เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการด้านต่างๆ และติดตามตรวจสอบ คุณภาพสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน
- ๓.๑.๓ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ประสิทธิภาพของมาตรการแก้ไขผลกระทบและนำไปสู่การปรับปรุงมาตรการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และวางแผนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- ๓.๑.๔ เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ของราษฎร
- ๓.๑.๕ เพื่อพัฒนาการประกอบอาชีพและผลผลิตการเกษตรอย่างครบวงจร
- ๓.๑.๖ เพื่อกำจัดวัชพืชผักตบชวาให้อยู่ในวงจำกัดที่สามารถควบคุมปริมาณได้
- ๓.๑.๗ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในคลองธรรมชาติสายต่างๆ
- ๓.๑.๘ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลในระบบยั่งยืนสู่เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง
- ๓.๑.๙ เพื่อเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานราชการและประชาชนรวมทั้งเป็นสื่อกลางประสานข้อคิดเห็น ทักตนคติ ท่าทีของประชาชนในพื้นที่โครงการฯ
- ๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)
 - ๓.๒.๑ พัฒนาการผลิตพืชของชุมชนด้วยเทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอควนขนุนและอำเภอป่าพะยอม โดยการอบรมถ่ายทอดความรู้และการขยายผลสู่เกษตรกร
 - ๓.๒.๒ ผลิตพืชปลอดภัยจากการใช้สารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืช โดยการใช้ชีวภัณฑ์ กรมวิชาการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอควนขนุนและอำเภอป่าพะยอม

๔. พื้นที่เป้าหมาย

- ๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ
 - ตำบลแหลมโดนด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง
 - ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
- ๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)
 - ตำบลแหลมโดนด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- ๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ
 - ๕.๑.๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
- ๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)
 - ๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง

๖. งบประมาณที่ได้รับ

- ๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ปี ๒๕๖๕ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๖๒,๗๐๐ บาท
๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ แปลงต้นแบบในพื้นที่เกษตรกร (เกษตรกรขยายผล)

- กิจกรรมการพัฒนาการผลิตพืชของชุมชนโดยใช้เทคโนโลยีการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน โดยกรมวิชาการเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตรายได้ และลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแหลมโดนด อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยจัดทำแปลงต้นแบบและทดสอบเทคโนโลยี จำนวน ๘ ราย (ตารางที่ ๑)

๗.๒ แปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช (แปลงต้นแบบในพื้นที่โครงการฯ)

-

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

๗.๔ การประสานงาน ติดตาม และรายงานผล

- ติดตามแปลงในพื้นที่เกษตรกร บันทึกข้อมูล และรายงานผล

๘. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๘.๑ กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี

แปลงต้นแบบในพื้นที่เกษตรกร (เกษตรกรขยายผล)

กิจกรรมการพัฒนาการผลิตพืชของชุมชนโดยใช้เทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เทคโนโลยีการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน เปรียบเทียบกับการจัดการโดยใช้กรรมวิธีดั้งเดิมของเกษตรกร เพื่อเพิ่มผลผลิตรายได้ และลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ต.แหลมโดนด อ.กวนขนุน จ.พัทลุง

- เกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีการจัดการสวนปาล์มน้ำมันตามคำแนะนำกรมวิชาการเกษตร ไปปรับใช้ในสวนปาล์มน้ำมัน ทำให้ปาล์มน้ำมันได้รับปุ๋ยที่เหมาะสม

- เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด ไปเผยแพร่บอกต่อให้เกษตรกรรายอื่นในหมู่บ้าน เกิดการส่งต่อ

- การจัดทำแปลงต้นแบบและทดสอบเทคโนโลยีการผลิตของกรมวิชาการเกษตร มีเกษตรกรเข้าร่วม จำนวน ๘ ราย พื้นที่ ๘ ไร่ (ตารางที่ ๑) โดยมีเทคโนโลยีที่ใช้ประกอบการจัดทำสวนปาล์มน้ำมัน (ตารางที่ ๒) ผลผลิตเฉลี่ย ๒,๕๒๙ กก/ไร่/ปี รายได้เฉลี่ยรายละ ๒๐,๙๑๙ บาท/ไร่/ปี ราคาจำหน่าย ๙.๐๓ บาท/กก. (ตารางที่ ๓)

ตารางที่ ๑ รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบเทคโนโลยี โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ตำบลแหลมโดนด อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
๑	นายโกศล แสงศรี	๒๒๖ ม.๗ ต.แหลมโดนด อ.กวนขนุน จ.พัทลุง
๒	นายเชิดศักดิ์ แสงศรี	๒๕๓ ม.๒ ต.แหลมโดนด อ.กวนขนุน จ.พัทลุง
๓	นายบำรุง แก้วจันทร์	๒๘๒ ม.๒ ต.แหลมโดนด อ.กวนขนุน จ.พัทลุง

๔	นายสมคิด แสงศรี	๒๘ ม.๗ ต.แหลมไตนด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
๕	นายสมบุญ ฝรั่ง	๑๒๖/๑ ม.๗ ต.แหลมไตนด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
๖	นางอุทัย ชูอินทร์	๑๐๓ ม.๒ ต.แหลมไตนด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
๗	นายสมภาพ มากชิต	๗๔ ม.๗ ต.แหลมไตนด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
๘	นายวิโชติ สุวรรณรัตน์	๒๙๖ ม.๗ ต.แหลมไตนด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง

ตารางที่ ๒ การใส่ปัจจัยการผลิตปาล์มน้ำมัน ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ตำบลแหลมไตนด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ขั้นตอนการจัดการปุ๋ย	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒
	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒ กิโลกรัม/ต้น	- ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒ กิโลกรัม/ ต้น
	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๓-๐ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ต้น/ปี	- ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ ต้น
	- โบรอน อัตรา ๑๓๐ กรัม/ต้น/ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ต้น	
	- ใส่กลีเซอรไรต์ อัตรา ๑.๒ กิโลกรัม/ต้น/ปี (ใส่ห่างจากใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐ เป็นเวลา ๒ สัปดาห์)	

ตารางที่ ๓ ผลผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรขยายผล โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ตำบลแหลมไตนด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔-๒๕๖๕

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ผลผลิต (กิโลกรัม/ไร่/ปี)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)
๑	นายโกศล แสงศรี	๓,๑๙๖	๙.๘๒	๓๑,๙๒๕
๒	นายเชิดศักดิ์ แสงศรี	๒,๐๓๖	๘.๘๙	๑๒,๐๓๘
๓	นายบำรุง แก้วจันทร์	๓,๖๒๘	๘.๔๖	๓๐,๗๑๖
๔	นายสมคิด แสงศรี	๓,๐๕๖	๘.๘๐	๒๗,๙๕๘
๕	นายสมบุญ ฝรั่ง	๓,๐๐๕	๘.๔๘	๒๕,๗๙๔
๖	นางอุทัย ชูอินทร์	๑,๔๖๙	๙.๐๒	๑๔,๕๐๙
๗	นายสมภาพ มากชิต	๒,๐๓๖	๙.๑๒	๑๗,๘๗๑
๘	นายวิโชติ สุวรรณรัตน์	๑,๘๐๓	๙.๖๔	๑๗,๕๔๓

๙. ปัญหา/อุปสรรค

- มีฝนตกตลอดทั้งปี ถนนทางเข้าแปลงค่อนข้างลำบาก ทำให้การเกษตรกรรมและการขนถ่ายสายจากแปลงปาล์มน้ำมันทำได้ยากขึ้นกว่าปกติ

๑๐. ภาคผนวก-รูปภาพโครงการ/กิจกรรมโครงการ

ภาพที่ ๑ การจัดทำแปลงต้นแบบเทคโนโลยี แปลงต้นแบบในพื้นที่เกษตรกร (เกษตรกรขยายผล)
โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ตำบลแหลมไทรนวด อำเภอควนขนุน จังหวัด
พัทลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕